Sabır
Gönderen Kadir Hatipoglu - Temmuz 29 2013 13:51:26

          SABIR   Dünya bir imtihan yeridir. İnsanoğlu bu dünyaya imtihana tabi tutulmak için gönderilmiştir. Bu imtihanın sonucu olarak, dünya hayatında çeşitli sıkıntı ve zorluklara mâruz bırakılmıştır. Bu sıkıntı ve zorluklara gögüs gerip sabredebilirse imtihanı kazanır, eğer sabredemez ise imtihanı kaybeder. Sabır; Sözlükte “dayanma, dayanıklılık” gibi anlamlara gelir. Ahlâkî bir kavram olarak, başa gelen musibetlerden dolayı Allah’tan başka kimseye şikâyetçi olmamak, yakınmamak, sızlanmamak; nefse ağır gelen ve hoşa gitmeyen şeyler karşısında dünya ve âhiret yararını düşünmek, ruhî dengeyi bozmamak için insanın kalbinde bulunmakta olan sükunet ve dayanma gücü demektir.”(1) Sabır, içine düşülen darlığın ve sıkıntının geçmesi için Allah’ın yardımını kazanmaya vesile olan güzel bir davranıştır. Dayanılması zor ve insana ağır gelen sıkıntılara ancak ‘sabır’ ile katlanılır. Bir hakkı savunma sabırla yapılabilir. Allah’ın emirlerini yerine getirmek, nefsin hoş gördüğü, dinin hoş görmediği şeylerden kaçınmak sabırla olabilir. İnsanın elinde olmadan başına gelen, felâket ve sıkıntılara dayanmak, onları kolaylıkla atlatmak sabırla mümkündür. Allah Teâlâ bir Ayet-i Kerîme’sinde şöyle buyuruyor:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا
اسْتَعِينُو&#15
75; بِالصَّبْرِ
وَالصَّلوَة&#16
16; اِنَّ اللهَ
مَعَ
الصَّابِرِي&#16
06;َ   “Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah\'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir.”(2)   Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de, Hadis-i Şeriflerinde şöyle buyuruyor: «
الطُّهُورُ
شَطْرُ
الإِيمَان ،
وَالْحَمْدُ
للَّه
تَمْلأَ
الْميزانَ
وسُبْحَانَ
الله

والحَمْدُ
للَّه
تَمْلآنِ
أَوْ تَمْلأ
مَا بَيْنَ
السَّموَات
وَالأَرْضِ
وَالصَّلاَة&#16
16; نورٌ ،
والصَّدَقَة&#16
15; بُرْهَانٌ ،
وَالصَّبْرُ
ضِيَاءٌ ،
والْقُرْآنُ
حُجَّةٌ لَكَ
أَوْ
عَلَيْكَ .
كُلُّ
النَّاسِ
يَغْدُوا،
فَبَائِعٌ
نَفْسَهُ
فمُعْتِقُها
، أَوْ
مُوبِقُهَا»
 “Temizlik imanın yarısıdır. Elhamdülillah duası mizânı,
sübhânellah ve elhamdülillah sözleri ise yer ile gökler arasını sevap
ile doldurur. Namaz nurdur; sadaka burhandır; sabır ziyâdır. Kur’an senin ya lehinde
ya da aleyhinde delildir. Herkes sabahtan (pazara çıkar) nefsini satar; kimi onu
âzâd kimi de helâk eder”(3). Âyet ve hadislerde sabır
kelimesinin birkaç mânada kullanıldığı görülmektedir: 1)-
İbâdetlerin yerine getirilmesi ve yasakların terk edilmesine sabır. 2)- Belâ ve
musibetlere sabır. 3)- Halkın ezâ ve cefâsına sabır. 4)- Allah’a
davette, emir bil-mârûf ve nehyi ani’l-münker’de sabır. 5)-
Savaş alanlarında ve kâfirlerle mücâdelede sabır. Sabır, dayanıklı olmaktır,
zorlukları göğüslemektir. Bu sebeple de Yüce Rabbimiz,
mü’minlere umdukları kurtuluşa erebilmeleri için sabretmelerini, sabır
yarışında düşmanları geçmelerini açıkca emretmektedir. Allah
Resûlü (s.a.v.) kızı Zeyneb’e bakınız ne tavsiye ediyor?:
وَعَنْ أسامة
بن زيد رَضِىَ
اللّهُ
عَنْهما
قَالَ:]
أَرْسَلَتْ
بِنْتُ
النَّبِيّ
صَلَّي

اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
إِلَيْهِ
أَنَّ ابْنًا
لِي
احْتُضِرَ
فَاشْهَدْهُ&#15
48; فَأرْسَلَ
يَقْرَأُ
السََّمَ
وَيَقُولُ:
إِنَّ اللّهَ
مَا أَخَذَ،
وَاللّهِ مَا
أَعْطَى،
وَكُلُّ
شَيْءٍ
عِنْدَهُ
بِأَجَلٍ
مُسَمًّى،
فَلْتَصْبِر&#16
18;
وَلَتَحْتَس&#16
16;بْ Üsâme İbnu Zeyd (radıyallahu anhümâ) anlatıyor:
\"Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)\'ın kızı (Zeyneb), babasına birisini
göndererek \"Oğlum ölmek üzere, son nefesini verirken yanında hazır ol\" diye
rica etti. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm), adamı geri çevirirken:
\"Selamımı söyle ve şunu hatırlat: Alan da Allah\'tır, veren de Allah\'tır. Her şeyin O\'nun
yanında muayyen bir eceli vardır. Sabretsin ve Allah\'ın (sabredenlere vereceği)
mükâfatı düşünsün!”(4) Allah Teâlâ
Kur’ân-ı Kerim’de şöyle buyuruyor:
اِنَّمَا
يُوَفَّى
الصَّابِرُو&#16
06;َ اَجْرَهُمْ
بِغَيْرِ
حِسَابٍ “Sabredenlere,
felâketlere karşı dişlerini sıkıp göğüs gerenlere, mükâfatları hesapsız
ödenecektir.”(5) Ödülün hesapsız olması, sabrın ehemmiyetini
göstermektedir. Felâketler karşısında gösterilecek sabır, pek büyük
bir meziyet olmasaydı, Allah Teâlâ hesapsız mükâfat vaâdetmezdi. *
Hz. Enes (radıyallahu anh) anlatıyor: \"Ebu Talha\'nın bir oğlu hastalandı. Ebu Talha evde yokken
vefat etti. Çocuğun öldüğünü bilmiyordu. Hanımı, çocuğun
öldüğünü görünce, (çocuğun defni için gerekli)
hazırlığı yaptı, onu evin bir kenarına koydu. Ebu Talha (akşam olup) eve gelince: \"Çocuk
nasıl oldu?\" diye sordu. Hanımı, \"Sükûnete erdi, istirahate kavuşmuş olmasını
umarım\" (diye yuvarlak bir) cevapta bulundu. Ebu Talha hanımının doğru söylediğini

zannetti. Sonra hanımı, akşam yemeğini getirdi. Kocasının yatağını hazırladı. (Sonra kocası için süslendi. Ebu Talha temasta bulundu.) Sabah olunca Ebu Talha gusletti. Evden çıkacağı zaman hanımı çocuğun ölümünü haber verdi. Ebu Talha, Resulullah aleyhissalatu vesselam\'la sabah namazı kıldı. Sonra kadının yaptığını bir bir anlattı. Resulullah aleyhissalatu vesselam: \"Allah gecenizi hakkınızda mübarek kılmış olsun\" buyurdular. Sonra onlara (Allah Teâla Hazretleri) dokuz evlat verdi, hepsi de Kur\'an-ı Kerîmi okudular ve onunla amel ettiler.(6) * Muaz Îbni Cebel (R.A.) der ki, «Allah bir kulun başına bir hastalık verince sol yanındaki meleğe «çek ondan kalemi», sağ yanındaki meleğe de «bu kulumun hesabına yapageldiği amellerin en iyilerini yaz» diye talimat verir.(7) * \"Benî İsrail\'de fakih, âlim, âbid, gayretli bir adam vardı. Onun çok sevdiği bir karısı vefat etmişti. Onun ölümüne adam çok üzüldü, öyle ki, bir odaya çekilip kapıyı arkadan kapattı, yalnızlığa çekildi, kimse yanına giremedi. Onun bu halini, Benî İsrail\'den bir kadın işitti. Yanına gelip: \"Benim onunla bir meselem var, kendisine bizzat sormam lazım\"dedi. Halk oradan çekildi. Kadın kapıda kalıp: \"Mutlaka görüşmem lâzım\" dedi. Birisi adama seslendi: \"Burada bir kadın var, senden birşeyler sormak istiyor, \"mutlaka görüşmem lâzım, bizzat sormam lazım\" diyor. Herkes gitti kapıda sadece o kadın var ve ayrılmıyor.\" İçerdeki adam: \"O\'na müsaade edin gelsin\" dedi. Kadın yanına girdi. Ve: \"Sana bir şey sormak için geldim\" dedi. Adam: \"Nedir o?\" deyince, kadın anlattı:\"Ben komşumdan idâreten bir gerdanlık almıştım. Onu bir müddet takındım ve idâreten kullandım. Sonra onu benden geri istediler. Bunu onlara geri vereyim mi?\" Adam: \"Evet, vallahi vermelisin!\" dedi. Kadın: \"Ama o epey bir zaman benim yanımda kaldı. (Onu çok da sevdim)\" dedi. Adam: \"Bu hal senin, kolyeyi onlara iâde etmeni daha çok haklı kılıyor, zira onu sana vereli çok zaman olmuş\" demişti (ki, bu cevabı bekleyen kadın) atıldı: \"Allah iyiliğini versin! Sen Allah\'ın sana önce verdiği, sonra senden geri aldığı şeye mi üzülüyorsun? O, verdiği şeye senden daha çok hak sahibi değil mi?\" dedi. Adam bu nasihat üzerine içinde bulunduğu duruma baktı (ve kendine geldi). Böylece Allah, kadının sözlerinden adamın istifade etmesini sağladı.\"(8) Sabır, bütün peygamberlerin ortak sıfatıdır. Allah’ın dinini tebliğ ederken Peygamberlerin hepsi çeşitli sıkıntılara uğramış, kendilerine eziyet edilmiş, yurtlarından çıkarılmış, hükümdarlar tarafından zindana atılmış ama, onlar daima sabretmişlerdir. * Musa aleyhisselâm İsrailoğulları arasında hutbe irad etmeye çıktı. Dinleyicilerden birisi kendisine: — İnsanların en âlimi kimdir? diye sordu. Musa aleyhisselâm da: — Ben! diye cevap verdi. İlmi kendisine nisbet edip en âlim olanın Allah olduğunu söylememesi sebebiyle Allahü Teâlâ kendisini kınayıp şöyle vahyetti: — Benim iki denizin birleştiği noktada bir kulum vardır ki, o senden daha âlimdir! Musa aleyhisselâm: — Ey Rabbim, bu senin daha bilgili olan kuluna nasıl ulaşırım? diye sordu. Allahü Teâlâ: — Bir balık alıp zenbile koyar ve beraber yola çıkarsın. Balık nerede zenbilden çıkıp kaybolursa, o kimseyle buluşacağın yer işte orasıdır, buyurdu. Musa aleyhisselâm zenbile bir balık koyup kendisine yardımcılık etmekte bulunan Yuşa bin Nün ismindeki genç ile beraber yola çıktı. Bir kayaya geldikleri zaman ikisi de o kayanın gölgesinde yatıp uyudular. Zenbildeki balık canlanıp çıktı, denize daldı ve denizdeki bir deliğe doğru yolunu tuttu. Allahü Teâlâ da suyun akıntısını durdurdu. Balık su üzerine bina kemeri gibi olmuştu. Bir rivayette ise: Kayanın dibinde «hayat» adı verilen bir pınar vardır ki, bunun suyu her hangi cansız bir şeye dokunursa, o şey hemen hayat bulur, canlanırdı, işte bu pınarın suyundan balığa isabet etmiş, bunun neticesi olarak da balık canlanarak zenbilden çıkıp denize dalmıştı. Musa

aleyhîsselâm uykudan uyanınca, arkadaşı genç, balığın denize fırladığı, hadisesini kendisine bildirmeyi unutmuştu. Tekrar gündüz ve gecelerin kalan kısmında yollarına devam ettiler. Ertesi gün kuşluk zamanı olunca Musa aleyhisselâm hizmetçisi delikanlıya: — Yemeğimizi getir de yiyelim. Zira bu yolculuğumuzdan dolayı çok yorulduk, dedi. Allahü Teâlâ\'nın gitmelerini emrettiği yeri geçtikten sonra ancak yorgunluk duymaya başlamıştı. Musa aleyhisselâmın hizmetçisi genç: — Gördün mü, kayaya sığındığımızda ben balık hadisesini unuttum. Bunu hatırlamayı şeytandan bana unutturdu. Balık şaşılacak bir şekilde denizde yol aldı. Girdap gibi bir yol meydana geldi, dedi. Bu balık için bir girdap, Musa ve genç için ise şaşılacak bir şey olmuştu. Musa aleyhisselâm balığın suya atladığını dinleyince, arkadaşı gence: — İşte aradığım bu idi, dedi geldikleri izi takip suretiyle geriye döndüler. Kayaya vardıkları zaman orada elbisesine bürünerek yatan bir adamla karşılaştılar. Bu adam Hızır aleyhisselâm idi. Musa aleyhisselâm kendisine selâm verdi. Hızır: — Memleketinden bana selâmmı getirdin? diye sordu. Musa aleyhisselâm: — Ben Musa\'yım, diye cevap verdi. Hızır aleyhisselâm: — İsrail Oğullarının Musa\'sı mı? diye sordu. Musa aleyhisselâm: — Evet, sana bildirilmiş olan ilimlerden bir şeyler öğretesin diye sana geldim, dedi. Hızır aleyhisselâm: — Fakat senin asla benimle sabretmeye gücün yetmez, ey Musa! Bende Allah\'ın bana verip de senin bilmediğin bir ilim vardır. Sende de Allah\'ın sana öğretip benim bilmediğim bir ilim vardır, diye karşılıkta bulundu. Musa aleyhisselâm: — İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın, sana hiç bir hususta itaatsizlik etmeyeceğim, diye cevap verdi. Hızır aleyhisselâm: — Eğer beni takip edeceksen, ben sana anlatıncaya kadar her hangi bir şeyden sormayacaksın, dedi. Böylece ikisi deniz kenarında yürüyerek yola çıktılar ve bir gemiye rastladılar. Gemiye binmek için gemidekilerle konuştular. Gemidekiler Hızır aleyhisselâmı tanıyınca ücretsiz olarak kendilerini gemiye aldılar. Gemiye bindikleri vakit, Musa aleyhisselâmın ilk karşılaştığı şey, Hızır aleyhisselâmın bir keserle geminin dibinden bir parçayı keserek delik açması oldu. Bunun üzerine Musa aleyhisselâm: — Bu adamlar bizi ücretsiz olarak gemilerine aldılar. Sen ise gemilerinde insanlar boğulsun diye delik açtın, çok kötü bir iş yaptın, dedi. Hızır aleyhisselâm: — Ben sana, benimle sabredemezsin, demedim mi? diye karşılık verdi. Musa aleyhisselam: — Unuttum, beni suçlama ve seninle olan arkadaşlığımızda bana güçlük gösterme! diyerek afv diledi . Musa aleyhisselâmın bu ilk itirazı hakikaten unutmaktan dolayı meydana gelmişti. Sonra bir serçe gelip geminin ucuna kondu ve gagası ile denizden bir damla su aldı. Bunun üzerine Hızır aleyhisselam, Musa aleyhisselâma: — Allah\'ın ilminde, benimle senin ilmin şu serçenin gagası ile denizden alıp eksilttiği miktar gibidir, dedi. Bir süre sonra ikisi de gemiden çıktılar. Sahilde yürürlerken Hızır aleyhisselam arkadaşları ile oynamakta olan bir genç gördü ve hemen eli ile onun başını koparıp genci öldürdü. Musa aleyhisselam yine sabredemedi ve Hızır aleyhisselâma: — Bir can karşılığı olmadan bir cana kıydın, çok kötü bir iş yaptın! dedi. Hızır: — Ben sana demedimmi ki, sen benimle sabredemezsin! Diye söyledi. Musa aleyhisselâm: — Artık bundan sonra bir itirazda bulunursam, beni arkadaşlıktan uzaklaştır. Çünkü iki defa özrümü kabul etmiş oldun dedi. Yine yollarına devam ettiler. Bir kasabaya gelince, halkından yemek istediler. Kasaba halkı ise onları misafir olarak kabul etmek istemediler ve bir ikramda bulunmadılar. Bu esnada kasaba içerisinde yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar gördüler. Hızır aleyhisselam eli ile bu duvarı doğrulttu ve tamir etti. Musa

aleyhisselam yine dayanamadı ve: — Bunlar öyle bir halk ki; kendilerine gelip bizi misafir etmelerini ve doyurmalarını istediğimiz halde bunu kabul etmediler. Sen ise onlara yardım olsun diye yıkılmaya yüz tutmuş duvarlarını düzelttin, isteseydin bunun karşılığını alırdın, dedi. Bunun üzerine Hızır aleyhisselam, Hazreti Musa\'ya: — Bu artık ayrılışımız demektir. Sabredemediğin hadiselerin hakikatini sana anlatacağım, dedi. * Birincisi, gemi denizde çalışan bir takım biçarelerin idi. Ben o gemiyi ayıplandırmak ona bir kusur yapmak istedim ki, ötelerinde zalim bir hükümdar vardı da, o, her sağlam gemiyi sahiplerinden gasbedip alıyordu. Böylece onların gemisini bu gasbden kurtarmak için iki şerden hafif olanını seçtim ve onlara bir nevi yardımda bulundum. * İkincisi, o oğlan masum görünüşüne rağmen azgın bir kâfir idi ve ileride azgınlığını artırarak mümin olan anne ve babasını da küfre bürümek tehdidi vardı. Böylece onu bu hale gelmeden öldürdük ki anne ve babasının îmânına zarar vermesin ve ona bedel olarak da Allahü Teala ikisine hayırlı bir evladı bedel versin. Çünkü böyle bir hayırlı bedele kavuşmaları ancak onun ölümüne bağlı idi. Rivayete göre, o anne ve babaya bedel olarak Allahü Teala bir kız çocuğu vermiş ve bu kız peygamber annesi olmuş ve o Peygamberin eliyle ümmetlerden bir ümmet hidayete ermiştir. * Üçüncüsü, o şehirdeki yıkık duvar ise, iki yetim oğlanın idi. Onun altında onlar için saklanmış bir define vardı ve babaları da salih bir zât idi. Onun için Rabbin irade buyurdu ki ikisi de olgunluk çağlarına ersinler ve definelerini çıkarsınlar. Bunlar büyümeden duvar yıkılsa idi, o defineyi başkaları bulacak ve zayi olacaktı. Hep bunlar Rabbinden bir rahmet olarak yapılmıştır. Ben onu, o yaptıklarımı kendi emrimden yapmadım. Bu benim vazifem idi. İşte senin sabretmeğe dayanamadığın şeylerin hakikati budur.(9) Allah Teâlâ Kur’ân-ı Kerim’de şöyle buyuruyor:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا
اصْبِرُوا
وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا
وَاتَّقُوا
اللهَ
لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ
 “Ey iman edenler! Sabredin, sabır yarışında (düşmanlarınızı) geçin!” (10) Bir Hadis-i Şerifte Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyorlar: «Kime bîr musibet dokunur, o da musibetini hatırlatır veya hatırlar da bunun için yeniden «اِنَّا
لِلَّهِ
وَاِنَّآ
اِلَيْهِ
رَاجِعُونَ » derse, o musibetin dokunma zamanı (ve tesiri) geçmiş bile olsa, Allah ona dokunduğu günde verdiği sevabın bir mislini yazar.» Zünnun-i Mısriy\'e göre sabır, her hâl-u kârda Allah\'dan yardım istemektir.(11) Sonuç olarak sabır; Başarının ilk basamağıdır, başarının garantisidir, imânın desteğidir, ahlâkın güzelliğidir, ilmin anahtarıdır, hikmetin öncüsüdür. İnsan isteklerine

sabır sayesinde ulaşır. Sabırlı olmayan insan başarılı olamaz, hedefe ulaşamaz. Sabır, Müslüman’ın öz sermayesidir. Sabır, ağrıları dindiren acı bir ot gibidir, hem can yakar hem de tedâvi eder. Her sıkıntı bir kolaylığa gebedir ama, hamilelik müddetine sabır etmek gerekir. Sabrın sonu selâmettir. Sabır, iman ve ibadetin, ilim ve hikmetin, kısaca bütün faziletlerin başıdır. Sabır, Kurân-ı Kerim’de yetmişden fazla yerde geçmektedir. Allah Teâlâ ısrarla sabırlı olmayı tavsiye ediyor. Sabırlı olanlara mükafatlarının sonsuz olarak verileceğini vaad ediyor…
H.İlhami Temel Medine Camii İmam-Hatibi Ümraniye / İstanbul
_____ 1-   (Dini Kav.Sözlüğü, D.İ.B.) 2-   2- (Bakara süresi, 153) 3-   3- (R.Slihin, 26.Hadis) 4-   4- (K.Sitte; 3240 Nolu hadis) 5-   5- (Zümer sûresi, 10) 6-   6- (K.Sitte: Nolu hadis 3241) 7-   7- (Kalblerin Keşfi,İGazali) 8-   8- (K.Sitte: Nolu hadis 3242) 9-   9- (Pey.Tarihi; M.Faruk GÜRTUNCA) 10-   10-(Âl-i İmrân süresi, 200) 11-   11-(İlmin Işığında As.Kur.Tefsiri; Celal YILDIRIM)

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler